

GÁL FERENC FŐISKOLA

BIBLIKUM ÓSZÖVETSÉG BAKKALAUREÁTUS (IX. SZEMESZTER)

Érvényes: 2014/15-ös tanév tavaszi félévétől

A szigorlat célja, ellenőrizni, hogy a hallgató átfogó tudással rendelkezik-e az Ószövetség szövegéről és keletkezési problémájáról, valamint teológiai fejlődésről. A szövegismeret mellett a könyvek keletkezése részleteinek, az ószövetségi történelem fontosabb évszámainak, a könyvek irodalmi műfajainak, teológiai témáinak ismerete is szükséges.

A vizgán az alábbi a tételsorból négy tetszőleges tételt kérdez a Bizottság.

1. Mózes első könyve legfontosabb történetei. – Graf - Wellhausen forráselmélete, és egyéb hagyománytörténeti elméletek.
2. Kivonulás és Mózes, - Sínai szövetség alkotmány és a hettita hűbéri szerződés.
3. Honfoglalás József és a Bírák könyve szerint. - A „hapiri” kérdés, a Bírák könyve teológiai szerkezete.
4. Saul csatái és Dávid hatalomra jutása és birodalom építése a Sámuel könyvek szerint. Saul és Sámuel konfliktusának teológiai nézőpontja, a „Jahve háborúja” koncepció. A dinasztikus ígéretek Náthán prófétánál. A Jeruzsálem központ politikai és vallási jelentősége.
5. Salamon és a kettős királyság legfontosabb uralkodói (Áháb, Joziás). A babiloni fogság. Salamon udvartartása és a birodalom szervezése, gazdaságpolitikája. A bölcsességi irodalom és a kánaáni kulturális hatás.
6. A prófétizmus, főbb próféták: Ámosz, Ozeás, Jeremiás, Izajás, Ezekiel, Dániel, stb. – A próféták és a Közel-Kelet, prófétáiskolák, prófétai meghívások, Jahve napja, hűség-hűtlenség motívuma, prófétai székszis, apokaliptika.
7. Bölcsességi irodalom, régi és új bölcsesség (Bölcsességek könyve és Prédikátor) közötti eltérés. Bölcsességi műfajok, párhuzamos egyiptomi és babiloni bölcsességi gyűjtemények.
8. Zsoltárok könyve, felosztása, szerzők, gyűjtés, használat, teológia. Messiási zsoltárok, bölcsességi zsoltárok, hallél zsoltárok.
9. Történeti, novellisztikus könyvek, (Judit, Eszter, Tóbiás, Dániel toldalék). A könyvek teológia nézetei, műfaj és teológia kapcsolata.
10. A hellenisztikus korszak irodalma, Qumrán. Makkabeusok, Ben Szíra, Ezdrás-Nehemiás - Ószövetségi apokrifek és teológiájuk. Qumrán felfedezése, irat anyaga, teológiája. A szövegek fontossága.
11. Az Ószövetség szövege, kódexek, LXX, Vulgata, Pesitta. A fordítás oka, a fordítás és a héber szöveg eltérései. Fontosabb kódexek és őrzési helyük.

Továbbá

A hallgató által előre kiválasztott 20 vers a Teremtés könyvéből, és annak nyelvi elemzése, amelyben utalni kell az értelmezés számára fontos héber nyelvi sajátosságokra is.